

ЕВРОПЕЙСКИ СЕМЕСТЪР – ТЕМАТИЧЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ

РАВНИЩЕ НА ЗАВЪРШВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Повишаването на броя на завършилите висше образование и подобряването на неговото качество са от значение за устойчивия и приобщаващ растеж. **Поголемият брой завършили висше образование, което освен това е по-добре съобразено с изискванията на трудовия пазар и с по-добро качество**, може да смекчи ефекта от недостига на умения в секторите на икономиката, където интензивно се използват знания. Това на свой ред стимулира растежа, иновациите и конкурентоспособността. С оглед на бързите темпове на технологичния напредък, интензивността на конкуренцията в световен мащаб и факта, че трудовите пазари изискват все по-високо равнище на уменията, големият брой висшести може да бъде фактор за поддържане на интелигентен и устойчив растеж. От друга страна, запазващите се неравенства и географски различия по отношение на завършването на висше образование задълбочават още повече цялостното неравенство между регионите на ЕС и водят до неравномерен растеж¹.

В стратегията „Европа 2020“ **като водеща цел е посочено**

¹ Виж: „Обзор на образованието и обучението“, 2015 г., и Mind the Gap – education inequality across EU regions, 2012 г.

увеличаването до поне 40 % на броя на хората в ЕС на възраст между 30 и 34 години с висше образование. Държавите членки са определили свои национални цели, които понякога са по-амбициозни (фигура 1). Повече от десетилетие — дори по време на икономическата криза — напредъкът към постигането на тези цели остава стабилен.

През май 2017 г. Европейската комисия представи **програма за даване на нов тласък на висшето образование в ЕС²**. Основна тема на настоящото съобщение е разширяването на достъпа до висше образование и на участието в него, както и намаляването на броя на преждевременно отпадналите. Целта е това да се постигне чрез разпоредби за по-прозрачна информация относно възможностите за образование и професионална реализация, индивидуализирани насоки и финансова помощ за студентите от семейства с ниски доходи.

Успоредна инициатива във връзка с **проследяването на професионалната реализация на висшистите** има за цел увеличаване на подробните и съпоставими данни за заетостта на висшистите и социалните резултати от тяхното образование. Целта е да се помогне на младите хора да направят информиран избор, а на

² COM(2017)247 final.

университетите — да подобрят изготвянето на образователните си програми.

Този информационен документ е насочен към висшето образование. В тематичния информационен документ „Умения за трудовия пазар“ се описва пригодността за заетост на висшистите на фона на по-общ анализ на търсенето и предлагането на умения.

2. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА: ПРЕГЛЕД НА РЕЗУЛТАТИТЕ НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЕС

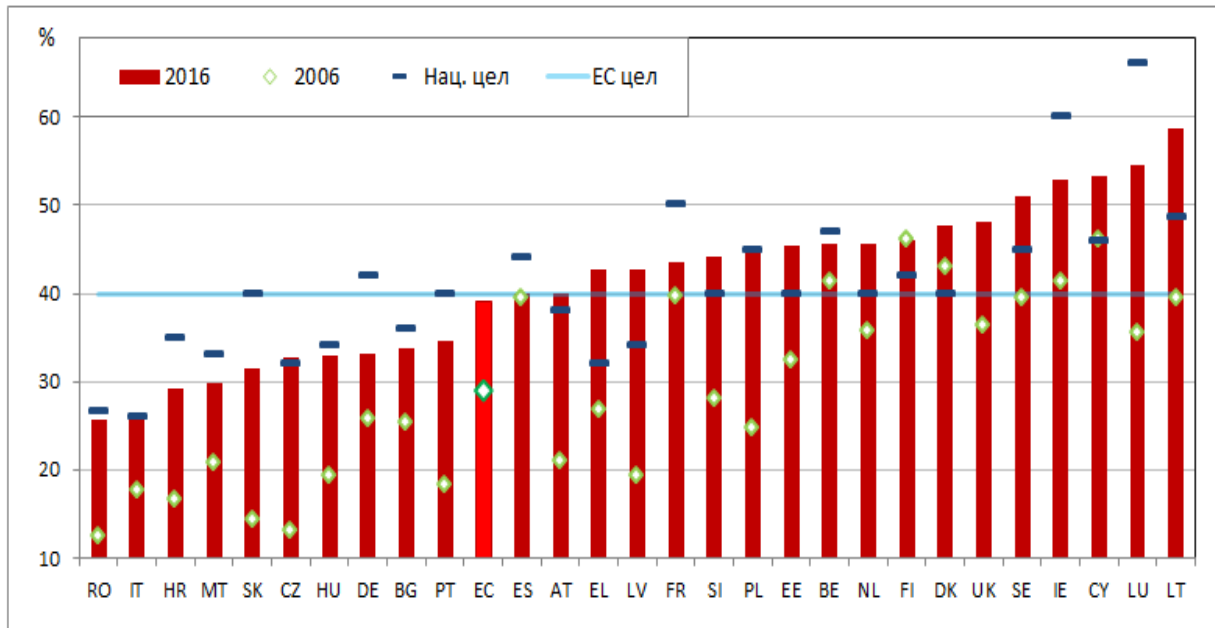
През 2016 г. средното равнище на **завършилите висше образование в ЕС е било 39,1 %**. Това е с почти половин пункт повече в сравнение с предходната година и с 10 пункта над равнището през 2006 г. (Фигура 1). Осемнадесет държави от ЕС са достигнали целта на „Европа 2020“ за поне 40 % висшисти. Четиринадесет държави са постигнали националните си цели във връзка със завършването на висше образование: Дания, Германия³, Естония, Гърция, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Нидерландия, Австрия, Словения, Финландия и Швеция.

Въпреки всеобщия напредък по отношение на тази цел, **равнището на завършване на висше образование продължава да варира значително в зависимост от пола и мястото на раждане**. В повечето държави от ЕС вероятността младите жени да завършат висше образование е доста по-висока: средните равнища при тях са с почти 10 процентни пункта по-високи, отколкото при мъжете. Броят на завършилите висше образование сред родените в дадена държава като цяло е по-висок в сравнение с тези, които са родени в чужбина, въпреки че в някои държави от ЕС е точно обратното (Фигура 2). В Ирландия и Обединеното кралство при хората,

които са родени извън ЕС, се наблюдава особено висок брой висшисти; на другия полюс са Гърция, Испания, Италия, Кипър и Словения, където броят на висшистите сред родените извън съответната държава лица е относително нисък.

³ Целта на Германия (42 %) включва и професионално обучение след завършено средно образование, но не висше образование (ниво 4 по ISCED).

Фигура 1 — Завършване на висше образование (възрастова група 30-34 години)

Източник: Евростат (LFS, table edat_lfse_03). Забележка: Показателят се отнася до процента от хората на възраст 30-34 години, които са завършили успешно образование на ниво от 5 до 8 по ISCED. Целта на Германия включва и професионално обучение след завършено средно образование, но не висше образование (ниво 4 по ISCED). Резултатите и националната цел на Люксембург до голяма степен се дължат на високообразованите имигранти, които живеят и работят в страната, а не толкова на резултатите от системата за образование и обучение на тази държава. В случая на Франция 50 % от националната цел се отнася до възрастовата група 17-33 години. За Финландия определението на националната цел е по-тясно, отколкото определението за водещата цел за ЕС, като от нея са изключени технологичните институти. За повече информация относно националните цели и техните определения, вижте http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4411192/4411431/Europe_2020_Targets.pdf

В допълнение към представените по-горе предизвикателства, трябва да бъдат взети предвид още четири важни измерения на политиката.

1. Пространствени и социални неравенства. Едно от предизвикателствата е да се предотврати възпроизвеждането на неравенството при всяко следващо поколение, като се гарантира, че студентите от всички социално-икономически среди имат достъп до висше образование. Лицата в неравностойно положение остават по-слабо представени в сферата на висшето образование, като при тях броят на преждевременно отпадналите е по-висок.

Друг често свързан с това проблем са запазващите се значителни географски различия по отношение на

завършилите висше образование⁴ — както между държавите от ЕС, така и вътре в тях. Тези различия могат да допринесат за неравенство по отношение на доходите на регионално равнище, да доведат до „изтичане на мозъци“ и да подкопаят растежа на регионите.

2. Ниските равнища на завършване на висше образование говорят за проблеми с ефективността и/или равноправието в рамките на системите за висше образование. Продължителните периоди на учене и високият дял студенти, които не успяват да завършат, подкопават ефективността на системите за висше образование.

⁴ Виж: Mind the Gap — education inequality across EU regions, 2012.

За да се повиши ефективността на публичните инвестиции във висшето образование може да са необходими по-специални усилия за намаляване на високите равнища на преждевременно отпадане. В Белгия, Гърция, Франция, Италия, Унгария, Нидерландия, Австрия, Полша, Румъния, Швеция⁵ и Словения са регистрирани най-високите равнища на преждевременно отпадане в рамките на ЕС. Освен това по отношение на равнищата на завършване на висше образование продължават да се наблюдават неравенства: най-висока е вероятността от преждевременно напускане на системата за висше образование от студентите от бедни семейства⁶.

3. Качеството на институциите за висше образование. По принцип то трудно се измерва и следователно трудно може да се свърже с механизми за финансиране. Качеството на предлаганото образование и начинът, по който се възприема добавената стойност на висшето образование за бъдещата заетост, са много важни при определянето на привлекателността на висшето образование.

4. Тясно свързано с предишното измерение, **недостатъчното съответствие между висшето образование и нуждите на трудовия пазар** стои в основата на ниското равнище на заетост на висшистите.

Чрез критерия пригодност за заетост на ЕС⁷ се следят равнищата на заетост на завършилите висше образование в различните държави от Съюза. Тези равнища са критерий за оценяване както на това доколко предлаганото висше образование съответства на нуждите на трудовия пазар, така и на качеството на самото образование. На равнищата на заетост се отразяват и краткосрочните колебания в търсенето на работна ръка, дължащи се на икономическите цикли. Ще бъдат необходими съпоставими данни относно компетентността на висшистите, за да се оцени качеството на висшето образование независимо от това доколко то е съобразено с нуждите на трудовия пазар.

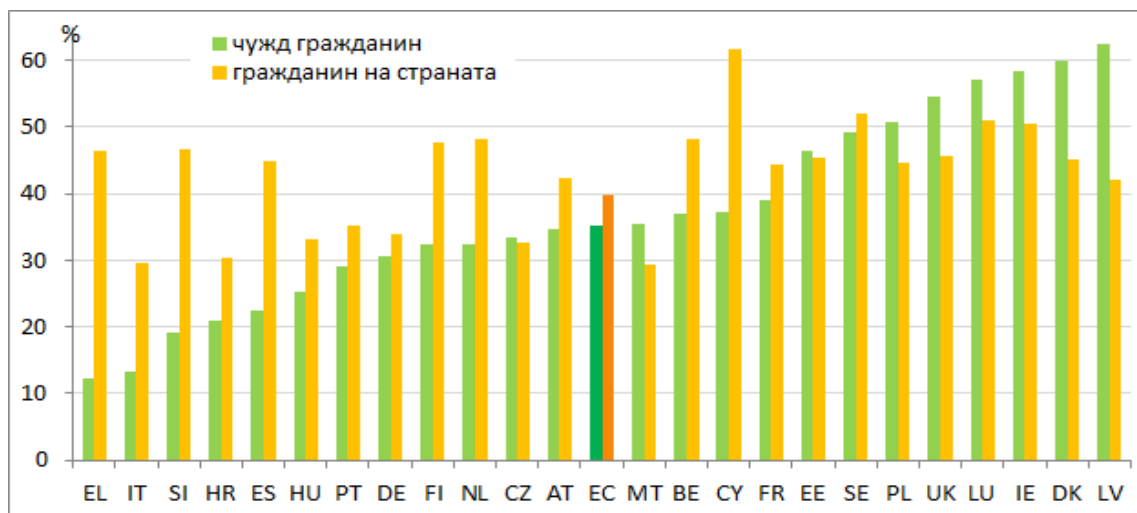
По-тясното сътрудничество с работодателите и засилването на обратната връзка с висшистите биха допринесли за това академичните учебни програми да бъдат по-добре съобразени с оглед на целта за намиране на работа и биха подпомогнали избора на студентите преди и по време на тяхното следване. Увеличаването на разнообразието от форми на обучение (като задочно обучение или дистанционно обучение) и по-нататъшното развитие на висшето професионално и техническо образование също биха могли да бъдат от полза. Благодарение на тях може да се предлага образование, което е по-гъвкаво и по-добре съобразено с нуждите на предприятията и на настоящите и бъдещите работници.

⁵ В случая на Швеция в данните за броя на преждевременно напусналите са включени студентите, които следват отделни курсове, но може никога да не са имали намерение да изучават цялата програма от курсове, изисквана за придобиване на дадена образователна степен (според оценки в Швеция те са 40 %).

⁶ Обзор на образованието и обучението. Европейска комисия / експертна мрежа NESET, 2013 г.

⁷ Равнища на заетост на лицата между 20 и 34 години, които са завършили висшето си образование не повече от 3 години преди референтната година (вж. тематичния информационен документ относно уменията за трудовия пазар, в който се разглеждат и други начини за подобряване на съответствието между уменията и нуждите на трудовия пазар, например чрез по-добро проучване и прогнозиране).

Фигура 2 — Завършване на висше образование по държави на раждане

Източник: Евростат (LFS, table edat_lfs_9912). Забележка: за България, Литва, Румъния и Словакия няма налични данни

3. ПОЛИТИЧЕСКИ ЛОСЛОВЕ ЗА РЕАГИРАНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Развити страни като САЩ, Канада, Япония, Южна Корея и Австралия изпреварват Европа по равнище на завършване на висше образование. Относително ниските равнища на завършване на висше образование в Европа могат да подкопаят нейната конкурентоспособност и потенциал за генериране на интелигентен растеж. До 2020 г. и след това повечето нови работни места ще изискват висше образование⁸.

Следните видове мерки са особено подходящи за повишаване на равнищата на завършване на висше образование.

1. Повишаването на общото равнище на завършване на висше образование по принцип включва разширяване на приема, така че да бъдат привлечени студенти от всички слоеве на обществото. Това означава привличане на повече студенти от семейства или населени места в неравностойно положение, от етнически групи или

лица с увреждания. Разширяването на достъпа за групите, които са по-слабо представени, не е важно само от гледна точка на социалната справедливост, то е от решаващо значение за страните, които все още се намират в процес на преход от елитарни системи за висше образование към масови такива, както и за страни, преживяващи демографски спад.

Основните мерки за **разширяване на участието** включват премахване на финансовите бариери за участие — това е област, в която настоящите политически тенденции варират — и внасяне на повече гъвкавост в пътищата, по които хората влизат в системата за висше образование. За да се преодолеят бариерите пред разширяването на достъпа до висше образование, е важно да се гарантира наличието на ефективни начини за извършване на преход към него от професионалното образование и обучение. Подобряването на признаването на знания, придобити в рамките на неформално учене, е важна мярка за много държави членки, най-вече с цел да бъдат насърчени повече възрастни учащи да влязат в системата за висше образование.

Мерките за разширяване на достъпа не бива да се ограничават до висшето

⁸ Вижте прогнозата за уменията, направена от Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop).

образование, а трябва да обхващат и по-ранните етапи на образование. Причината е, че учащите от уязвими групи често не завършват дори средно образование⁹.

2. Важна мярка за повишаване на броя на завършилите висше образование и намаляване на времето, необходимо на студентите, за да се дипломират, е подобряването на предоставянето на насоки и консултирането, за да им се помогне да изберат подходящ курс (насоки преди приемането във висше учебно заведение). Това е особено полезно в системи със сравнително открит достъп до висше образование. Друга важна мярка е по-ефективната помощ за студентите по време на следването. По принцип са необходими подходи към ученето, които са ориентирани в по-голяма степен към студентите, с добро съотношение между персонал и студенти и интелигентно използване на ИКТ. Създаването на инструменти в подкрепа на студентите също може да им помогне да завършат следването си.

3. За да се гарантира привлекателността на висшето образование в дългосрочен план, трябва да се направи така, че висшето образование да развива уменията на студентите, които са **необходими в трудовата сфера**. Няколко мерки могат да играят важна роля за подобряването на пригодността за заетост на завършилите висше образование:

- по-лесен и по-широк достъп до данни за заетостта на висшистите и по-ефективно използване на прогнозите за уменията (включително проследяване на трудовата реализация на висшистите),
- по-активно участие на заинтересованите страни в подготовката и оценяването на образователните курсове,

- по-систематично използване на стажове на работното място, както и
- по-гъвкава структура на образователните програми, включително възможности за интердисциплинарно обучение.

Всички програми трябва да предвиждат развитие на хоризонтални умения, като решаване на проблеми, комуникация, работа в екип, в допълнение към придобиването на познания в конкретната област. В държави, където равнищата на безработицата сред висшистите са високи, трябва да се преразгледа броят на студентите, изучаващи различни дисциплини, за да се открият областите, където има свръхпредлагане — това също би било от полза за кариерното развитие на висшистите. По този начин ще се осигури предоставяне на по-ефективни насоки на настоящите и бъдещите студенти.

4. КРЪСТОСАН ПРЕГЛЕД НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА

Тъй като държавите членки имат различни национални системи и изходни позиции по отношение на равнището на завършване на висше образование, техните основни приоритети с оглед на постигането на националните цели в тази област значително се различават. Въпреки това е възможно да категоризираме приоритетите на отделните държави членки в съответствие с очертаните по-горе основни измерения на политиката.

1. Разширяване на достъпа до висше образование В дванадесет държави членки съществуват под някаква форма основани на резултатите механизми за финансиране със социално измерение, които предоставят финансиране за висши учебни заведения, ако те постигнат определени резултати по социалните цели. Повечето основани на резултатите механизми за финансиране се използват в подкрепа на участието на студенти с увреждания

⁹ Вижте тематичния информационен документ „Преждевременно напускащи системата на образованието и обучението“.

или от семейства в неравностойно социално-икономическо положение.

През 2015 г. в Ирландия бе даден старт на „Национален план за равен достъп до висше образование“. В него са посочени пет основни цели и повече от 30 действия за подпомагане на недостатъчно представените групи да получат достъп до висше образование. Сред тях са лицата в неравностойно положение, студенти в зряла възраст или студенти с увреждания, както и членове на пътуващи общности.

Чешката република увеличи безвъзмездните средства за нуждаещи се студенти, както и броя на ориентираните към професионална реализация програми за насърчаване на по-силно изразено социално многообразие на завършващите висше образование. Швеция започна изследване във връзка с управлението и финансирането на висшето образование с оглед на увеличаването на броя на учащите от семейства в неравностойно положение. Хърватия използва средствата от Европейския социален фонд (ЕСФ) за предоставяне на подкрепа на студенти от семейства в неравностойно положение.

2. Намалване на броя на преждевременно отпадналите и на времето, необходимо за получаване на диплома. Естония преразглежда системата си за финансиране на висшето образование, за да насърчи студентите да завършват обучението си в номинално време. Фламандският регион на Белгия подкрепя алтернативни подходи във висшето образование, като например програми с кратък цикъл.

3. Подобряване на качеството на висшето образование и на съответствието между него и нуждите на трудовия пазар. Словения има амбициозен план, целящ финансирането за висше образование да бъде ориентирано в по-голяма степен към резултатите. България прилага финансиране, основано на резултатите, и съсредоточава усилията си върху увеличаването на участието в области, свързани с науките, технологиите, инженерството и

математиката (НТИМ). В Малта с няколко инициативи се цели да се увеличи броят на завършилите висше образование в областта на науките.

Фламандската общност в Белгия разработва план за действие относно НТИМ, който включва всички равнища на образованието, а франкофонската общност в Белгия се съсредоточава върху основаното на работата учене в сектори, където е установен или се очаква недостиг на умения. Хърватия предоставя финансирани от ЕСФ стипендии за студенти в областта на НТИМ. Естония създаде инструмент за прогнозиране, за да предвиди нужните умения на пазара на труда, като отправи препоръки за прогнозно планиране в образованието и обучението.

Полша въведе национална система за проследяване на професионалната реализация на висшистите в отговор на необходимостта от по-добра информация относно резултатите на пазара на труда. Румъния в момента разработва инструмент за проследяване на интеграцията на висшистите на трудовия пазар. Наскоро приетият в Испания национален пакт за образованието има за цел подобряване на съответствието между предлаганото образование и търсенето от страна на местната индустрия, преразглеждане на модела на финансиране и насърчаване на високите постижения на университетите. Кипър, Португалия, Словакия и Швеция наскоро предприеха мерки в подкрепа на осигуряването на качество във висшето образование.

Дата: 6.11.2017 г.

5. РЕФЕРЕНТНИ МАТЕРИАЛИ

- Европейска комисия Обзор на образованието и обучението за 2017 г.
http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_bg
- Европейска комисия Тематичен информационен документ относно уменията на трудовия пазар и тематичен информационен документ относно преждевременно напускащите училище
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/thematic-factsheets/labour-markets-and-skills_bg
- NESSE (Мрежа от експерти по обществени науки за образованието и обучението), (2012), Mind the Gap — education inequality across EU regions
<http://www.nesse.fr/nesse/activities/reports/activities/reports/mind-the-gap-1>
- NESET (Мрежа от експерти по социалните аспекти на образованието и обучението), (2013), Drop-out and Completion in Higher Education in Europe among students from under-represented groups
<http://www.nesetweb.eu/sites/default/files/HE%20Drop%20out%20AR%20Final.pdf>

6. ПОЛЕЗНИ ИЗТОЧНИЦИ

- Европейска комисия Политика за висшето образование
http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education_bg
- Европейска мрежа на експертите в областта на икономиката на образованието (EENEE)
<http://www.eenee.de/eeneeHome/EENEE.html>
- Мрежа от експерти по социалните аспекти на образованието и обучението (NESET: <http://nesetweb.eu/en/>); нейният предшественик — NESSE — публикува няколко полезни доклада, включително: Mind the Gap — education inequality across EU regions, 2012
- Прогноза на Cedefop за уменията
<http://www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/projects/forecasting-skill-demand-and-supply/skills-forecasts.aspx>

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица 1 — Завършване на висше образование (общо)

	2000 г.	2006 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	Цел
ЕС-28	22,4 ^{EC27}	29,0	33,8	34,8	36,0	37,1	37,9	38,7	39,1	40
Белгия	35,2	41,4	44,4	42,6	43,9	42,7	43,8	42,7	45,6	47
България	19,5	25,3	28,0	27,3	26,9	29,4	30,9	32,1	33,8	36
Чешка република	13,7	13,1	20,4	23,7	25,6	26,7	28,2	30,1	32,8	32
Дания	32,1	43,0	41,2	41,2	43,0	43,4	44,9	47,6	47,7	40
Германия	25,7	25,8	29,7	30,6	31,8	32,9	31,4	32,3	33,2	42
Естония	30,8	32,5	40,2	40,2	39,5	42,5	43,2	45,3	45,4	40
Ирландия	27,5	41,3	50,1	49,7	51,1	52,6	52,2	52,3	52,9	60
Гърция	25,4	26,9	28,6	29,1	31,2	34,9	37,2	40,4	42,7	32
Испания	29,2	39,4	42,0	41,9	41,5	42,3	42,3	40,9	40,1	44
Франция	27,4	39,7	43,2	43,1	43,3	44,0	43,7	45,0	43,6	50
Хърватия	:	16,7	24,5	23,9	23,1	25,6	32,1	30,8	29,3	35
Италия	11,6	17,6	19,9	20,4	21,9	22,5	23,9	25,3	26,2	26
Кипър	31,1	46,1	45,3	46,2	49,9	47,8	52,5	54,5	53,4	46
Латвия	18,6	19,3	32,6	35,9	37,2	40,7	39,9	41,3	42,8	34
Литва	42,6	39,4	43,8	45,7	48,6	51,3	53,3	57,6	58,7	48,7
Люксембург	21,2	35,5	46,1	48,2	49,6	52,5	52,7	52,3	54,6	66
Унгария	14,8	19,4	26,1	28,2	29,8	32,3	34,1	34,3	33,0	30,3
Малта	7,4	20,7	22,1	23,4	24,9	26,0	26,5	27,8	29,9	33
Нидерландия	26,5	35,8	41,4	41,2	42,2	43,2	44,8	46,3	45,7	40
Австрия	:	21,1	23,4	23,6	26,1	27,1	40,0	38,7	40,1	38
Полша	12,5	24,7	34,8	36,5	39,1	40,5	42,1	43,4	44,6	45
Португалия	11,3	18,3	24,0	26,7	27,8	30,0	31,3	31,9	34,6	40
Румъния	8,9	12,4	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	25,6	26,7
Словения	18,5	28,1	34,8	37,9	39,2	40,1	41,0	43,4	44,2	40
Словакия	10,6	14,4	22,1	23,2	23,7	26,9	26,9	28,4	31,5	40
Финландия	40,3	46,2	45,7	46,0	45,8	45,1	45,3	45,5	46,1	42
Швеция	31,8	39,5	45,3	46,8	47,9	48,3	49,9	50,2	51,0	40
Обединено кралство	29,0	36,4	43,1	45,5	46,9	47,4	47,7	47,9	48,2	:

Източник: Евростат (LFS, table [t2020_41]).

Забележка: Целта на Германия включва и професионално обучение след завършено средно образование, но не висше образование (ниво 4 по ISCED), което обаче не е включено в колоните с данни от 2000 г. до 2016 г. Определенията за националните цели на Франция и Финландия леко се различават.

Таблица 2 — Завършване на висше образование по пол

	Мъже				Жени				Разлика между мъжете и жените — 2016 г.		Дял на жените (%)
	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	Абсолютна стойност (мъже-жени)	Относителна стойност (% на мъжете и жените)	
ЕС-28	32,8	33,6	34,0	34,4	41,4	42,3	43,4	43,9	9,5	24,3	55,9
Белгия	36,2	37,4	36,7	40,4	49,3	50,2	48,7	50,7	10,3	22,6	55,7
България	21,8	23,4	24,8	27,2	37,6	39,0	39,9	41,0	13,8	40,8	58,3
Чешка република	24,0	24,2	24,7	27,2	29,6	32,5	35,9	38,7	11,5	35,1	57,2
Дания	35,2	39,4	39,6	41,0	51,8	50,5	55,9	54,6	13,6	28,5	56,3
Германия	32,2	32,0	32,2	33,4	33,7	30,8	32,4	33,0	-0,4	-1,2	48,8
Естония	31,8	32,8	34,5	38,8	53,7	54,2	56,7	52,4	13,6	30,0	55,8
Ирландия	45,9	45,1	45,1	46,6	58,7	58,6	58,6	58,5	11,9	22,5	58,4
Гърция	30,8	32,9	35,3	36,2	39,0	41,6	45,5	48,8	12,6	29,5	58,7
Испания	37,1	36,8	34,8	33,5	47,5	47,8	47,1	46,6	13,1	32,7	58,5
Франция	39,4	39,2	40,3	38,1	48,4	47,9	49,6	48,8	10,7	24,5	57,5
Хърватия	21,7	25,6	23,7	22,2	29,7	38,9	38,1	36,7	14,5	49,5	61,6
Италия	17,7	18,8	20,0	19,9	27,3	29,1	30,8	32,5	12,6	48,1	61,8
Кипър	41,6	46,0	46,7	43,9	53,4	58,2	61,6	62,1	18,2	34,1	60,7
Латвия	28,3	27,8	26,8	30,1	53,1	52,3	56,5	56,1	26,0	60,7	64,2
Литва	41,9	44,0	47,2	48,1	60,8	62,7	68,4	68,8	20,7	35,3	60,1
Люксембург	49,2	49,8	46,8	52,7	55,6	55,4	57,7	56,5	3,8	7,0	50,9
Унгария	26,8	28,0	27,6	26,4	37,8	40,3	41,0	39,6	13,2	40,0	59,4
Малта	22,7	22,8	23,6	27,4	29,5	30,5	32,2	32,5	5,1	17,1	52,6
Нидерландия	40,1	41,6	43,0	41,7	46,4	48,0	49,6	49,7	8,0	17,5	54,3
Австрия	26,4	38,3	37,5	38,3	27,8	41,6	40,0	42,0	3,7	9,2	51,9
Полша	32,9	34,2	35,1	35,6	48,4	50,2	52,0	53,9	18,3	41,0	59,2
Португалия	24,0	23,2	23,3	27,3	35,7	38,9	40,1	41,6	14,3	41,3	61,6
Румъния	21,6	22,9	24,2	23,9	24,2	27,2	27,2	27,4	3,5	13,7	51,9
Словения	31,1	30,0	32,0	33,6	49,6	53,6	56,4	55,3	21,7	49,1	61,3
Словакия	22,3	22,5	22,8	24,0	31,8	31,5	34,4	39,4	15,4	48,9	60,9
Финландия	37,6	38,2	38,1	38,4	52,9	52,6	53,4	54,4	16,0	34,7	57,0
Швеция	41,8	42,4	43,2	43,4	55,2	57,9	57,7	59,2	15,8	31,0	56,3
Обединено кралство	44,4	44,3	44,5	46,0	50,4	51,1	51,1	50,3	4,3	8,9	52,7

Източник: Евростат (LFS, tables [t2020_41] and [lfsa_pgaed]).

Забележка: Абсолютна стойност на разликата между мъжете и жените = равнище на завършване на висше образование при жените — равнище на завършване на висше образование при мъжете; Относителна стойност на разликата между мъжете и жените = абсолютната стойност на разликата между мъжете и жените / общо

равнище на завършване на висше образование * 100; Дял на жените (%) =
Висшисти сред жените на възраст 30-34 години / Общ брой висшисти на възраст 30-
34 години (в %).

Таблица 3 – Брой на завършилите висше образование по държава на раждане

	2010 г.			2016 г.			Разлика между родените в друга държава и родените в държавата
	Общо	Родени в друга държава	Родени в държавата	Общо	Родени в друга държава	Родени в държавата	
ЕС-28	33,8	28,3	34,7	39,1	35,3	39,9	-4,6
Белгия	44,4	36,3	46,5	45,6	36,9	48,2	-11,3
България	28,0	:	27,9	33,8	:	33,7	:
Чешка република	20,4	31,1	20,1	32,8	33,4	32,7	0,7
Дания	41,2	28,5	42,7	47,7	59,8	45,1	14,7
Германия	29,7	23,9	31,2	33,2	30,8	34,1	-3,3
Естония	40,2	56,6	39,5	45,4	46,5	45,3	1,2
Ирландия	50,1	55,1	48,5	52,9	58,4	50,5	7,9
Гърция	28,6	11,5	31,7	42,7	12,3	46,5	-34,2
Испания	42,0	24,4	47,4	40,1	22,4	44,8	-22,4
Франция	43,2	32,1	44,9	43,6	39,1	44,3	-5,2
Хърватия	24,5	14,9	25,3	29,3	20,5	30,2	-9,7
Италия	19,9	12,7	21,3	26,2	13,4	29,5	-16,1
Кипър	45,3	36,2	50,9	53,4	37,1	61,7	-24,6
Латвия	32,6	:	32,8	42,8	62,4	42,0	20,4
Литва	43,8	:	43,6	58,7	:	58,2	:
Люксембург	46,1	51,2	39,5	54,6	57,2	50,9	6,3
Унгария	26,1	46,8	25,7	33,0	25,3	33,2	-7,9
Малта	22,1	28,9	21,8	29,9	35,6	29,3	6,3
Нидерландия	41,4	34,2	42,8	45,7	32,4	48,2	-15,8
Австрия	23,4	24,2	23,1	40,1	34,8	42,3	-7,5
Полша	34,8	:	34,8	44,6	50,7	44,6	6,1
Португалия	24,0	19,9	24,7	34,6	29,2	35,1	-5,9
Румъния	18,3	:	18,3	25,6	:	25,6	:
Словения	34,8	13,8	36,2	44,2	19,2	46,8	-27,6
Словакия	22,1	:	22	31,5	:	31,5	:
Финландия	45,7	24,7	47,2	46,1	32,3	47,8	-15,5
Швеция	45,3	43,2	45,9	51,0	49,2	51,9	-2,7
Обединено кралство	43,1	42,4	43,3	48,2	54,7	45,6	9,1

Източник: Евростат (LFS, table [edat_ifs_9912]).